

Aan

Staatssecretaris Jeugd,
Preventie en Sport

Deadline: 12-02-2026

Directoraat Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid
Team B

Ontworpen door

nota

(ter beslissing) Kabinetsreactie op rapport 'Op de rem; voorbij de
hypernerveuze samenleving'

Datum Document
29 januari 2026

Kenmerk
4319292-1092201-PG

Bijlage(n)
1

1. Aanleiding

De Tweede Kamer heeft bij de brief van 4 december 2025, kenmerk 2025Z21179, om een reactie gevraagd op het rapport van de Raad Volksgezondheid en Samenleving: 'Op de rem; voorbij de hypernerveuze samenleving'. Met deze nota verstuurd u de brief waarin wordt voldaan aan het verzoek vanuit de Kamer.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde brief en deze voor het komende reces aan de Kamer toe te sturen.

3. Kernpunten

Met dit advies roept de Raad op om de 'hypernerveuze samenleving' tot rust te brengen ten behoeve van de mentale volksgezondheid door meer ruimte te maken voor de waarden van verbinding, vertraging en verscheidenheid. De Raad constateert dat:

- Sprake is van een hypernerveuze samenleving waarin prestatiedruk, versnelling en individualisme zijn doorgeschoten en het welzijn van jong en oud bedreigen.
- Het nog altijd ontbreekt aan een strategie om de dieperliggende oorzaken van mentale problemen aan te pakken. In plaats van mensen beter om te leren gaan met de druk die de huidige samenleving legt op de mentale gezondheid, stelt de Raad voor om meer oog te hebben voor de oorzaken van deze druk.
- Deze oorzaken worden gevonden in de hypernerveuze samenleving. De Raad roept op om deze tot rust te brengen. Dit is geen luxe, het is keihard nodig voor onze toekomst. Het realiseren van zo'n cultuurverandering vraagt om samenwerking en een lange adem: van overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven, professionals én burgers.
- De Raad doet dan ook de oproep om samen de hypernerveuze samenleving tot rust te brengen en de mentale volksgezondheid te verbeteren.

In de reactie gaat u in op de analyse van de Raad en erkent u de geschetste problematiek en de conclusie dat de mentale gezondheid in Nederland onder druk staat. Vervolgens wordt kort geschetst wat de inzet vanuit het Rijk tot nu toe is om de mentale gezondheid te verbeteren. Er wordt ingegaan op dat het een

complex (maatschappelijk) vraagstuk is waar overheden, het maatschappelijke speelveld en betrokkenen samen voor aan de lat staan om weer de rust terug te laten komen in de samenleving. Om op die manier de druk op de mentale gezondheid af te halen. In de brief wordt bovendien de verbinding gemaakt met het Interdepartementale Beleidsonderzoek 'Uit Balans', dat ook concludeert dat de mentale gezondheid onder druk staat. In het derde kwartaal van dit jaar ontvangt de Kamer hierop een beleidsreactie. Waar mogelijk worden de bevindingen van de Raad hierin meegenomen. U kondigt aan dat de al in gang gezette beweging (dialoog) over mentale gezondheid verder wordt uitgediept. Het uitdiepen houdt in dat 'waar de dialoog zich naar toe moet bewegen om een andere blik (transitie) in de samenleving op mentale gezondheid te faciliteren'.

Zoals met u besproken, is in het begin van de brief een kleine opmerking opgenomen over het verzoek van de Kamer om een snelle beleidsreactie op uitgerekend dit rapport, in een demissionaire kabinetsperiode.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Team B

Kenmerk
4319292-1092201-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Bij het toesturen van het rapport van de Raad heeft u aangegeven de reactie over te laten aan het volgende Kabinet. De Kamer heeft verzocht om een reactie van het demissionaire Kabinet te ontvangen. ✓

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De focus ligt in eerste instantie op (jong)volwassenen (16-35 jaar), omdat in deze groep grote problematiek zichtbaar is. Ook volwassenen en ouderen gaan in deze aanpak een plek krijgen. Naast het maatschappelijk middenveld, ~~dat~~ te maken heeft met de doelgroep jongvolwassenen, betrekken we ook de doelgroep (jong)volwassenen zelf. We gaan gebruik maken van social design/behaviour design om de verdieping niet vanuit een beleidsmatig perspectief uit te werken.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

Niet van toepassing.

d. Gevolgen administratieve lasten

Niet van toepassing.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

De middelen voor de aanpak 'mentale gezondheid van ons allemaal' (Rutte IV) zijn komen te vervallen (per 2026). Om de aangekondigde verdieping mogelijk te gaan maken, hebben we moeten prioriteren. Door die prioritering is € 200.000,- in 2026 en € 200.000,- in 2027 beschikbaar.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

Niet van toepassing.

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Binnen VWS is de brief afgestemd met de directies: Mgg, Jeugd, MEVA en FEZ. De ministeries van OCW en SZW zijn geïnformeerd.

h. Toezeggingen

Niet van toepassing.

i. Fraudetoets

Niet van toepassing.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat Generaal
Volksgezondheid**
Publieke Gezondheid
Team B

Kenmerk
4319292-1092201-PG